

Kronika Nadbużańska

Demokratyczny tygodnik regionalny

Chełm — Hrubieszów — Włodawa

PRENUMERATA:

Miesięczna . . . . . 70 gr.
Kwartalna . . . . . 2 zł. —
Roczna . . . . . 8 „ —

Adres Redakcji i Administracji: Chełm, ul. Lubelska 69.
Godziny przyjęć Administracji codziennie, oprócz niedziel,
od godz. 10 — 12 i 16 — 19. Redaktor przyjmuje we wtorki
i piątki w godz. 16 — 17. Tel. Red. i Adm. № 6.

CENY OGŁOSZEŃ:

Cała strona — 96 zł. Mniejsze stosownie do wymiarów. Na pierwszej stronie 33 proc. drożej. Drobne 10 gr za słowo, najmniej jednak 1 zł.

Odhudowa kościoła Marjackiego a ofiarność społeczeństwa.

Społeczeństwo chełmskie, wezwane do ofiar na rzecz odbudowy kościoła katedralnego na Górcie, nie zostało obojętne, lecz chętnie pośpieszyło z pomocą.

Dziś już można radośnie powitać pierwsze kształty budowli, wyzwalaającej się z pod piętna zniszczenia i niedoli. Oto dzięki zbiorowemu wysiłkowi Górcza, ozdoba Chełma, przeobraża się, a na niej przeobraża się katedra, ozdoba Górci.

Pół wieku czekaliśmy na tę chwilę, ale pół wieku widok świątyni bólem przenikał serca, a dziś wspólna ofiarą praca przekształca ruinę we wspaniały, majestatyczny kościół. Odżywiają strzeliste wieżycy kościoła, przybierają nowy, cudowny młody kształt, wyzaczarowany ręką ludzką. Wznoszą się wieżycy ku niebu dumnie i wyniosłe, tworząc skończoną piękno, doskonałą harmonię. Są radosnym hymnem zwycięstwa życia nad śmiercią.

I z pewnością każdy, kto śledzi roboty około odbudowy kościoła, kto spostrzeżeniu zachodzącemu w wyglądzie jego zmiany, doznaje uczucia radości, wzruszenia i zdrowej dumy. Ale wtedy, jeśli i on także przyczynił się do ogólnego ołbrzymiego a wspaniałego dzieła. Bo istotnie, jeśli świątynia chełmska przybiera dziś wspaniały wygląd, dzieje się to tylko wskutek zbiorowego wysiłku ofiarnych serc. Jakże to radość i dumą, że katedra w naszym posiadaniu przybiera postać jej należąca, że w ten sposób wysłucha się na niej znamie polskiego posiadania. Ono zaś nie może, nie powinno przedstawiać się inaczej, jak tylko w ciągłej nieustannej trosce, pełnej dbałości o ów stary zabytek. Radość więc przeżywa i komitet odbudowy kościoła, który podjął ten trud błogosławiony, i wszyscy zbierający ofiary dawcy.

Wszyscy, którzy nie uchylił się od obowiązku, nakazanego przez sumienie.

Czy jednak istotnie wszyscy bez wyjątku mogą i mają prawo tę radość przeżywać?

Czy też są i tacy, których udziałem jest żal i wyrzuty sumienia, że uchylił się od pracy, choć nie powinni byli tego uczynić, kiedy bez uszerzobku mogą czynić inaczej?

Tu nie trzeba nawoływać, głębszego potępienia, wyrzutów. Najsilniejszym wyrzutem i skargą są bolesne w swym wyglądzie atyki i owa lwia jeszcze część murów spekanych, obnażonych z tynku, murujących. A wnętrza kościoła, tak straszliwie ubogie, zniszczone, zhańbione rosyjskimi znakami?.. Wszak ono nieknięte jeszcze!

W księdze ofiar jest cały szereg kolumn dłuższych i krótszych, dowodzących ofiarności chełmian. Każdy ofiarodawca skrzętnie zapisany. Nikogo nie brakuje. Ale czy naprawde nikogo? — jeśli weźmiemy te słowa w szerszym, ogólniejszym znaczeniu?

Wzruszającym jest, iż nierzadko powtarzają się nazwiska tych cichych i ubogich, którym z pewnością trudniej jest pozbyć się każdego grosza, dla którego ofiara, jest naprawdę ofiarą. Tacy dają najwięcej. Może dlatego, że rozumieją prawdziwe ubóstwo i nie chcą, aby Bóg mieszał w tak ubogim domu.

Z pośród wielu ofiarodawców na wyróżnienie zasługuje ofiarność urzędników i pracowników kolejowych, Inspektora Pracy, nauczycielstwa, Szpitala Okręgowego № 2, Powiatowej Komendy Uzupelnień, właścicieli realności, poszczególnych cechów rzemieślniczych, urzędów samorządowych i państwowych i organizacji kościelnych. Składki z opodatkowania wpływają regularnie i punktualnie, zaś Wydział Kontroli Dochodów zarządził nadobowiązkową składkę dobrowolnie. Oto, o czym powiadamy nas księga kasowa.

A teraz, podniósłszy oczy z nad księgi, przerzućmy je na miasto z okolicą i czyniwszy przegląd sił obywatelskich, — co widzimy? Że, niestety, wielu nazwisk brak zupełnie! Czy to nie smutne? Dlaczego są tacy, dla których akcja odbudowy świątyni jest tak dalece obojętna? Dlaczego nie pragną oni przyłożyć ręki do ogólnego dzieła? Czemż ci, którym Bóg dał więcej, nie chcą nie ofiarować Bogu? Dlaczego nie pragną wziąć udziału w tej radości, wynikającej z widoku postępujących prac?

A wszak praca owa tylko wtedy będzie postępować naprzód, gdy ofiar nie zabraknie, gdy napływ ich trwać będzie bez przerwy. Tymczasem, wskutek właśnie tego braku ofiar od pewnej części i to najmniejszych obywateli, praca nie posuwa się tak jak należy. Co krok się potyka, przerywa i ustaje.

Niechże apel ten nie będzie daremny, niech wszyscy opieszali naprawia swe karygodne ociąganie. Gdyby istotnie wszyscy bez wyjątku pośpieszyli z pomocą odbudowującemu się kościołowi, wówczas na okres zbliżającego się Święta Ziemi Chełmskiej katedra miałaby odnowioną przynajmniej część frontową.

Nie są i nie mogą być wymówką słowa, że wobec tylu spraw ważnych sprawa odbudowy świątyni musi zejść na plan drugi, że jest to sprawa mała. Nie jest małą sprawa honoru człowieka, rozumiejącego znaczenie wiekopomnego i zasłużonego zabytku, rozumiejącego, że ma on prawo do istnienia. Połączony zaś głos rozumu i serca da niewątpliwie hasło do wsparcia pracy przy odbudowie.

A zatem niech każdy skontroluje swe sumienie i odpowie sobie, czy już wszystko zrobił dla sprawy, co mógł zrobić.

W. S.

GAZETA MŁODZIEŻY.

W jednym z szesnastoczłonowych numerów „Ogniska Zamojskiego” umieściłem artykuł w powyższej sprawie. Ponieważ jednak zagadnienie to w dalszym ciągu nie przestało być aktualnym, uważam, że należy je omówić — choć pokrótce — i w takim piśmie, jak „Kronika Nadbużańska”, której przecież jednym z celów jest oświecanie kwestii współpracy domu ze szkołą, a więc — sprawy wychowania młodzieży. Te właśnie motywy skłaniają mnie do skrócenia powyższych uwag.

Od dłuższego już czasu na łamach prasy codziennej i czasopism pedagogicznych toczy się dość żywa dyskusja na temat wychowania obywatelsko-państwowego. Ostatnio spotykamy się nawet ze

Stowarzyszenie „Rodzina Policyjna w Chełmie” niniejszem zawiadamia, że przedszkole w roku bieżącym uruchomione zostanie w dniu 21 sierpnia 1933 roku.

Prócz dzieci funkcjonariuszów Policji do przedszkola przyjmowane są dzieci ze wszystkich warstw społeczeństwa.

Opłata za dzieci członków „Rodziny Policyjnej” wynosi miesięcznie zł. 5., nieczłonków — zł. 7.

Zapisy przyjmuje się codziennie od godz. 9 do 15 w biurze Powiatowej Komendy P. P. w Chełmie, ul. Młynarska, 7.

[Przewodnicząca Zarządu
Hanna Pawłowska.

Odbudowę katedry chełmskiej interesuje się cała Polska, aby więc nie zabrakło ani jednego ofiarodawcy i wśród społeczeństwa grodu i ziemi Chełmskiej! Wszak znany jest sentyment, jakim chełmianie darzą Górkę wraz z majestatyczną katedrą. Wszyscy więc bez wyjątku musimy wziąć udział w tem dziele, by kiedyś móc szeroko otworzyć serca radości dobrze zasłużonej, by móc znaleźć nagrodę w widoku odnowionej wspaniałej katedry.

Z. K.

Książki do wszystkich szkół
poleca
Księgarnia A. KOWALCZYKA
Chełm: ul. Lwowska 9.
Przybory szkolne i materiały piśmienne.
Ceny znacznie niższe.
P. T. Nauczycielstwo do przekonania
podręczniki p/g nowych programów.

Dr. med. L. FRYDOWA
choroby kobiece i dziecięce,
ul. św. Mikołaja, 12
powróciła.

wysilków" poszczególne szkoły, by osiągnąć cel wychowania państwowego, starają się stosować środki specjalne. Na jeden z takich środków chciałbym zwrócić uwagę.

Oto w jednym ze wspomnianych sprawozdań podkreślono, że „duży nacisk kładziemy na zaznajomienie uczennic z wybitnymi zdaniami w życiu Polski. W tym celu opiekunka czytelni co tydzień robi z dziewczętami przegląd czasopism i omawia ważniejsze zdarzenia. Każdą przypadkowo wolną godzinę na kursie lub w starszych oddziałach szkoły ćwiczeń poświęcamy na omówienie ważniejszych zdarzeń z życia Polski lub zagranicy, o ile te mają wpływ na życie Polski. Za podstawę bierzemy GAZETKĘ z ISKIER, gdzie wszystkie dane w sposób najtrafniejszy są przedstawione.“ *)

I słusznie. Jednym bowiem z ważniejszych środków wychowania świadomych swych zadań obywateli jest zapoznanie młodzieży z aktualnym życiem Państwa.

Czy jednak naprawdę wszystkie nasze pisma codzienne, rejestrując i omawiając wszelkie wydarzenia z życia Polski i zagranicy, czynią to w sposób odpowiedni dla młodzieży? Czy lektura tych dzienników jest rzeczywiście pomocą w pracy szkoły nad wychowaniem obywatelskim? Zdaje się, że nie. Z twierdzeniem tym zgodzi się każdy, kto stykał się bliżej z czytelniami szkolnymi i obserwował, jak młodzież rozczłupuje się w różnych naszych dziennikach...

Bo cóż tam nasi młodociani czytelnicy znajdują?

Dobrze, jeżeli tylko zatrudni artykuł wstępny lub też częściej — krótko mało zrozumiałym dla młodzieży stylem zredagowane wiadomości z polityki bieżącej naszej i obcej, gorzej — jeżeli trafiają na nieprzebiegające w środkach wzajemne z walczenie się różnych obozów politycznych, najgorzej — gdy zapoznają się z brudem życia z rubryk sensacji kryminalnych, seksualnych i t. p.

*) J. Młodowska. Wychowanie państwowe — próba realizacji w P. S. N. Z. w Chełmie. Dz. Urz. K. O. S. L. № 137 ze stycznia 1932 r.

Jeszcze raz więc pytam, czy lektura takich dzienników działa budujące na młodzież, czy służy idealnemu wychowaniu twórczych obywateli Państwa?

Mając więc te i inne jeszcze względy na uwagę, rzucam myśl, by stworzyć w Polsce specjalny duży dziennik dla młodzieży szkolnej, wzorowany na prasie starszego społeczeństwa, ale odpowiednio dostosowany do poziomu umysłowego młodzieży i służący przede wszystkim idei wychowania państwowego.

W gazecie tej, mającej format zwykłego pisma codziennego, mogłoby być w szacie cokolwiek estetyczniejszej, znalazłyby swe miejsce i artykuły ideowe, nawiązujące do aktualnego życia Państwa Polskiego, i umiejętnie dobrane i zredagowane wiadomości z kraju i zagranicy, komunikaty P. A. T. a i innych agencji, specjalne feljetony, nowelki, odcinek powieściowy, sprawozdania z życia instytucji kulturalnych, szkół, obrazki doli i niedoli życia uczniowskiego, rubryka literatury, teatru, kina, muzyki, malarstwa, sportu, harcerstwa, P. W., radia i t. p., dział własnej twórczości uczniów, listy młodych korespondentów i odpowiedzi redakcji, kącik humoru, dział rozrywek umysłowych, ogłoszenia, zawiadomienia i t. d. i t. d., słowem, zwykły, ale zarazem „niezwykły kurjer“. Należy przypuszczać, że w dzienniku tym mogłyby się znaleźć odczyty czy apele naszych najwyższych dostojników państwowych, kierowników nawi wychowania publicznego i t. p.

Powstaje teraz pytanie, kto ma się zająć wydawaniem tego pisma. Sądzę, że — władze szkolne wraz z przedstawicielami nauczycielstwa. Drugie, również żywotne, pytanie: kto sfinansuje całą akcję? Odpowiadam, że gdyby każda szkoła średnia w Polsce zaprenumerowała tylko po 1 egzemplarz, to już można by wydawać przeszło 2000 egzemplarzy.

Z czasem jednak projektowany dziennik wyrugowałby i inne, a pismo nasze rozchodziłoby się w tysiącach egzemplarzy...

Na tem tymczasem kończę: rzuciłem myśl...

BARJERA WPOPRZEK ŻYCIA

Doceniając znaczenie przeniesienia do Chełma Dyrekcji Kolejowej, samorząd miejski z przydziałem sobie na rozbudowę miasta terenów majątku państwowego Starostwo-Obłonie oddał do dyspozycji kolei kilkadziesiąt hektarów placu w najlepszym punkcie, w samym środku nowego miasta.

Do zwózki materiałów budowlanych Dyrekcja pobudowała tymczasową bożnicę, przecinającą na dwie części oazy teren nowego miasta. Bożnica ta między innymi przecięła również parę ulic, łączących Hrubieszowską z ulicą Kolejową. To też nie dziwnego, że na przecięciu szyn bożnicy z ulicą, dziś nazwaną Kilińskiego, mieszkający działek budowlanych zrobili sobie przejazd przez szynę, skracając drogę do stacji kolejowej co najmniej o 4, a w wielu wypadkach i o 5-6 kilometrów. Oczywiście rzecz, że przejazd ten, jako zrobiony przez ludzi, nie mających się na kolejnictwie i nie posiadających ani środków technicznych, ani uprawnień, na zdrowie szynom nie wychodził. Obowiązkiem władz kolejowych było dać odpowiednio zabezpieczenie. I rzeczywiście, władze te zabezpieczyły swoją własność w sposób, zupełnie nie liczący się z życiem. Prostu, zamiast urządzenia normalnego przejazdu, zbudowały ze starych szyn kolejowych kilkudziesięciometrową barjerę.

Upłynęły miesiące i lata. Na nowym miejscu powstało szeregi osiedli ludzkich, działki przystroili się domkami, parkanami, kwiatami, ulice zarośli się ludźmi, końmi, furmankami, a nawet samochodami... Ale ten ruch, to tętno życia tam-

wane jest w sposób przykry i nieestetyczny stalową barjerą, osłaniającą rzadko kiedy potrzebną bocznicę kolejową.

I tu się nasuwają smutne refleksje i analogie.

Czy koszt urządzenia przejazdu szerokości kilku metrów z pisanym ostrzeżeniem w rodzaju: „Baczność, strzeż się pociągów...“ dużo byłby większy, niż stawianie długiej barjery? A gdyby nawet kosztowało parę złotych więcej, to zrobienie przejazdu jest obowiązkiem kolei, dla której miasto oddało najpiękniejszy teren, pozwoliło przez teren swych obywateli i swoje ulice zbudować bocznicę. Tymczasem kolej postępuje z obywatelami, których kosztem żyje, w ten sposób, że kolei należy się wszystko, a obywatelom nic.

Ta stalowa barjera i kolczaste druty, które odzielono już zamieszkały teren Dyrekcji od reszty miasta, jakże symbolicznymi są w stosunku do taryf pasażerskich i towarowych!

W obecnym czasie taryfy kolejowe są stalową barjerą, tamującą normalne życie obywateli całego państwa.

Przecież jest dużo towarów, za które przewóz nawet na krótką przestrzeń wynosi więcej, niż cała ich wartość. A cena biletu osobowego rzadko dla kogo jest dostępną.

Od czasu ustalenia taryf kolejowych poziom cen na materiały i pracę ludzką opadł niżej połowy, ale taryfy kolejowe stoją na miejscu.

Stalowa barjera wpoprzek życia gospodarczego.

K. Ozernicki

Dr. med. HENRYK ZAJFEN
choroby wewnętrzne
specjalnie choroby dzieci
Chełm, ul. Lubelska, 56.

Kazimierz Janczykowski.

Szlak wędrówkowy po powiecie chełmskim, poprzedzony krótką monografią powiatu.

(Dokończenie).

Dziesiąty dzień: 22,5 km.

Ruda — Rudka — Hnieszów — Mielniki — gm. Swierze (13,8 km.). Berdyżce — kol. Okopy — Dorohusk, stacja i wieś (9 km.).

W Swierzach należy zwrócić uwagę na Bug i jego brzegi oraz na przewóz promem na rzecę. Zalegają wiosenne wylewy. Jest tu kościół, murowany, wybudowany w r. 1907, fundacji Marii z Jełowickich Orsetti. W Dorohusku — stary pałac, przy nim park ze starodrzewiem Suchodolskich, z rozległymi podziemiai. Pałac wybudowany w w. XVIII przez Wojciecha Suchodolskiego, ówczesnego chorążego chełmskiego. Kościół, murowany, wybudowany w latach 1905—1909. Zniszczony podczas wojny, odbudowany w r. 1921.

W Dorohusku nocleg. Swierze — poczta, st. kol. Dorohusk. Dorohusk — poczta i st. kol.

Jedenasty dzień: 20 km.

Dorohusk — gm. Turka (2 km.). Husynne — Ładeńska — Mościska (6 km.). Kazimierzówka — Roztoka — Klesztów (12 km.).

Turka rozłożyła się na wyniosło-

ściach nad bagnistą doliną rzeczek Sinicy (?). W okolicy duże obszary płaszczyste. W Klesztowie stary kościół, murowany, wybudowany w 1773 r., fundacji Antoniego Węglińskiego.

W Klesztowie nocleg. Klesztów — poczta i st. kol. Chełm.

Dwunasty dzień: 21 km.

Klesztów — Wołkowiany — gm. Żmudź (6 km.). Podgórze — Wólka Leszczańska — Turowiec (9 km.). Majdan — Huta — gm. Wojsławiec (6 km.).

W Żmudzi znajdują się pokłady kamienia, z którego wypala się wapno i który dostarcza materiału budowlanego. W Turowcu — kościół, murowany, wybudowany w r. 1832, fundacji hr. Alojzego Potęty. Dobra wojsławiecka należała niegdyś do pisarza koronnego Stefana Czarnieckiego, synowca hetmana. Są dane, że miasteczko Wojsławieca założył Stefan Czarniecki, pisarz koronny. Należy zwrócić uwagę na krajobraz loessowy, zwłaszcza wyraźny i malowniczy w Majdanie Starym i Nowym oraz w Huele, W Wojsławiecach — kościół,

murowany, wybudowany w r. 1668 przez kasztelana słonimskiego Feliksa Potockiego.

W Wojsławiecach nocleg. Turowiec — poczta Wojsławice, st. kol. Chełm.

Trzynasty dzień: 24 km.

Wojsławice — Czarnołęzy — Majdan Ostrowski — Rakolupy (12 km.). Pisków — Kumów (9 km.). Solec przez Ogrodniki (3 km.).

Cała droga z Wojsławic do Rakolup biegnie wśród wawozów loessowych, ciekawych pod względem naukowym, jeśli chodzi o przeprowadzenie badań nad loessem. Kumów, stara osada, już w r. 1434 należała do biskupstwa chełmskiego. Znajduje się tutaj stary kościół, murowany, wybudowany w latach 1820—1824, fundacji biskupa Wojciecha Skarszewskiego. Posiada pewne zabytki. Solec, dawniej Siedlisko, siedziba Rzewuskich, którzy mieli tu zamk obronny, wprawdzie niewielki, ale wzmocniony wałami. Części zamku pozostały do dzisiaj. Zakończył tu kiedyś życie hetman polny koronny Wacław Rzewuski, pisarz z XVIII w. (dramaty).

W Solcu nocleg. Kumów — poczta i st. kol. Chełm.

Czternasty dzień: 25,5 km.

Solec — Rożdżałów — gm. Krzywiczki (7,5 km.). Krzywiczki — Strupin — Strachosław — do szosy (8,5 km.). Szosa do Kamienia (0,5 km.), do Chełma (9 km.).

Strupin, wieś łanowa. Mieszkańcy jej zostali obdarzeni ziemią przez króla Stefana Batorego za udział w wojnie z Moskwą. W Kamieniu — kościół, drewniany, wybudowany w roku zniszczenia unji (1875) przez parafian — unitów. Jest tu również parafia ewangelicka, w okolicy bowiem dużo kolonistów Niemców.

Kamień — poczta Chełm, st. kol. Brzeźno. Z Kamienia (szosą) powrót do Chełma.

Informacje o miejscach noclegu.

Miejscowości, w których wypadają noclegi, zostały podane w rozdziale III przy omawianiu szczegółów trasy. W miejscowościach tych należy się zwracać do kierowników, szkół, którzy mogą służyć wędrującej młodzieży noclegiem w szkole, radą, wskazówkami i ułatwieniami w tym kierunku. Mogą tu przysiąc z pomocą również właściciele majątków i folwarków oraz księża proboszczowie, którzy bardzo uprzejmie i przychylnie odnoszą się do wędrującej młodzieży szkolnej. Młodzież szkolna w pierwszym rzędzie powinna korzystać raczej z uprzejmości kierowników szkół, aby zapoznać się z warunkami, w jakich uczą się młodzieży wiejskiej i miasteczkowej, co przedstawia dużą wartość z wychowawczego punktu widzenia.

KONIEC.

Z kraju i ze świata.

Kongres górników w Katowicach.

Zarządy Główny Centralnego Związku Górników i Zawodowego Związku Górników w zwołały na 15 sierpnia do Katowic wspólny kongres radców załógowych i zarządów oddziałów celem wyznaczenia terminu strajku demonstracyjnego robotników kopalni i hut wszystkich trzech polskich zagłębi węglowych: górnośląskiego, dąbrowskiego i krakowskiego.

Z hasel strajkowych, jakie związki mają przedstawić kongresowi na szczególną uwagę zasługują: hasło upaństwowienia kopalni i hut oraz kontroli robotniczej nad produkcją i zbytem. Dalej: protesty przeciw redukcjom robotników, przeciw zamykaniu kopalni i fabryk, wreszcie protest przeciwko gospodarce kapitału niemieckiego na Górnym Śląsku, kierującego się wyłącznie interesami politycznymi hitlerowskich Niemiec z pominięciem interesów Państwa Polskiego i ludu śląskiego.

Uprawnienie kierowników Urz. Skarb.

Mln. Skarbu wydało okólnik, mocą którego kierownicy Urzędów Skarbowych zostali upoważnieni między innymi do ograniczania poboru podatku dochodowego do kwoty, wynikającej z przewidywanego odwołania, które płatnik wniosł przeciwko wymiarowi podatku. Poza tem nowy okólnik upoważnia prezesów Izby Skarbowych do uchylenia prawomocnych orzeczeń Komisji Odwoławczych w wypadkach, gdy zostały podniesione słuszne zarzuty, zarówno natury formalnej, jak i merytorycznej, w skargach płatników do Najwyższego Trybunału, oraz w zażaleniach, wnoszonych przez płatników podatku dochodowego w przewidzianym terminie. Wreszcie okólnik uprawnia prezesów Izby Skarbowych do darowywania skutków przekroczenia terminu wniesienia odwołań w wypadkach wniesienia odwołań po 30-dniowym terminie, oraz do odraczania na prośby indywidualne terminów składania zeznań o dochodzie, zarówno osób fizycznych, jak i prawnych, na okres czasu, jaki uznają za wskazany.

Nowe zarządzenie w sprawie kredytu rejestrowego.

Mln. Skarbu wydało nowe zarządzenie w sprawie ściągania zaległości podatkowych z kredytu rejestrowego, udzielanego rolnikom. Z kredytu tego wolno potrącać zaległości podatkowe w podatku gruntowym, powstałym po 1-X-31, jednakże najwyżej w wysokości 20 % udzielonego kredytu rejestrowego.

Memoriał w sprawie regul. wyborczego.

Władze Związku Miast wystosowały do ministra spraw wewn. memoriał, w którym poruszona została kwestia regulaminu wyborczego do ciał samorządowych. Memoriał porusza kwestję u p r a w n i e ń wyborczych dla osób, które w myśl ordynacji wyborczej do Sejmu, pozbawione są prawa wyborczego. Wobec tego, że pozbawieni praw wyborczych do Sejmu nie mogą korzystać z tych praw również i do ciał samorządowych, memoriał podnosi konieczność znówelizowania ordynacji do Sejmu, zwłaszcza, że zachodzi różnica między przepisami sejmowej ordynacji wyborczej a postanowieniami nowego kodeksu karnego.

Proces przeciwko współwinnym zamordowania ś. p. T. Hołówni.

We wrześniu przed Sądem Okręgowym w Samborze odbędzie się proces karny przeciwko współwinnym zamordowania ś. p. Tadeusza Hołówni. Na ławie oskarżonych zasiadają: Aleksander Bunij, portier pensjonatu S.S. Służebniczek w Truskawcu, Motyka, znany z ostatniego napadu na pocztę w Gródku Jagiellońskim, i Roman Baranowski, podejrzany o zamordowanie komisarza policji Czechowskiego. Akty śledztwa obejmują 9 tomów.

nym zamordowania ś. p. Tadeusza Hołówni. Na ławie oskarżonych zasiadają: Aleksander Bunij, portier pensjonatu S.S. Służebniczek w Truskawcu, Motyka, znany z ostatniego napadu na pocztę w Gródku Jagiellońskim, i Roman Baranowski, podejrzany o zamordowanie komisarza policji Czechowskiego. Akty śledztwa obejmują 9 tomów.

Podpisanie układu z Gdańskiem.

W miarę uspokajania się zaślępienego szowinizmu, kierującego dotychczas gdańszczanami, rząd polski objawia tendencję przyśpieszenia z pomocą Wolnemu Miastu.

Trwające dłuższy już czas rokowania doprowadziły do podpisania układu w sprawie traktowania obywateli polskich i używania języka polskiego wobec administracji gdańskiej. Ustalono również tekst porozumienia w sprawie wykorzystania przez Polskę portu gdańskiego.

Katastrofa lotników polskich.

Dwaj polscy lotnicy, bracia Adamowiczowie, którzy przed kilkunastu laty wyemigrowali do Ameryki, zamierzali przelecieć Atlantyk z Ameryki do Europy i przybyć do Warszawy. Lądując na Nowej Fundlandji w Harbour Grace, ulegli katastrofie. Po wyleczeniu się z odniesionych ran, wracają do Ameryki, skąd zamierzają raz jeszcze podjąć próbę przelotu oceanu.

Agitacja hitlerowska w Austrii.

Silny niepokój w rządzie austriackim wywołała ostatnio prowadzona przez hitlerowskie Niemcy wroga agitacja przeciwko integralności Austrii. Zwłaszcza krążenie aeroplanów niemieckich nad Austrią i rozrzucanie wrogich rządowi ulotek, skłoniły Francję i Anglię do interwencji w Berlinie. W odpowiedzi na interwencję Niemcy oświadczyli podobno, iż tego rodzaju wtrącanie się do sporu niemiecko-austriackiego jest niedopuszczalne.

Powstanie na Kubie.

W republice Kubańskiej wybuchło powstanie, skierowane przeciwko dotychczasowemu prezydentowi Machado, który musiał ustąpić. Jakkolwiek władzę objął już nowy prezydent Kuby Cespedesy Ortiza, to jednak rozruchy w kraju trwają dalej.

Wykrycie zamachu stanu w Estonji

W Estonji wykryto przygotowania do zamachu stanu. Celem pokrzyżowania tych planów ogłoszony został w całym kraju stan wyjątkowy i rozwiązane wszystkie związki byłych uczestników wojny.

Wszelchświatowy zlot harcerzy.

W Göttingu na Węgrzech odbył się pod przewodnictwem senjera i twórcy skautingu Anglika gen. Baden-Powella zlot harcerzy z całego świata. Polscy harcerze wzięli w zjeździe liczny i wybitny udział, wystąpienia ich bowiem cieszyły się wielką sympatią, a już entuzjastycznie przyjmowano polskie tańce narodowe.

Piloci litewscy — zastrzeleni.

Podobno ekshumacja i obdukcja zwłok tragicznie poległych lotników litewskich, którzy po przeleceniu Atlantyku rozbili się w Niemczech, stwierdziły w piersiach jednego z lotników trzy kule karabinowe.

To też prasa litewska stwierdza, iż nie ulega już żadnej wątpliwości, że piloci Darius i Girenas zostali zastrzeleni w Niemczech, i nawołuje do zerwania wszelkiego kontaktu z Rzeszą.

Sprawozdanie z akcji pomocy działwie

W Szkole Powsz. Nr 3 (im. Ad. Mickiewicza) w Chełmie.

Dożywianie w Szkole Powsz. Nr 3 (im. Ad. Mickiewicza) w Chełmie w r. szk. 1932/33 zostało zorganizowane z dniem 3 listopada 1932 r. i trwało bez przerwy do 13 maja 1933 r.

W ciągu wspomnianego okresu szkoła własnymi funduszami, które wpłynęły z ofiar od Korp. Oficerów i Podof. 2 p. a. c. i Korp. Podof. 7 p. p. Leg. i przy pomocy Komit. Opieki nad Dzieckiem oraz Magistratu m. Chełma dożywiła 156 dzieci. Wydano ogółem 20.939 porcji.

Na dożywianie w r. szk. 1932/33 szkoła otrzymała z Komitetu Opieki nad Dzieckiem 44 kg. cukru, z Kom. do Spraw Bezrob. 644 kostek kawowo-cukrowych, z Magistratu chleb, lecz nie w ciągu całego okresu i nie dla wszystkich dożywianych dzieci. Prócz tego szkoła miała z r. ub. 914 kostek kawowo-cukrowych i 65 kg. cukru. Brakujący chleb, cukier i kawę, a w całości w ciągu całego okresu mleko — dała szkoła z sum, jakie wpłynęły pod postacią ofiar od Korp. Ofic. i Podof. 2 p. a. c. i Korp. podof. 7 p. p. Leg. i innych osób. Poza tem w ciągu całego okresu dożywiania szkoła otrzymywała bezpłatnie 5 litrów mleka dziennie od 2 p. a. c. i Kom. Op. nad Dzieckiem zapłacił za mleko za styczeń i luty 1933 r.

Niezależnie od tego dla biednej działwy szkolnej urządzona została choinka, na której 165 dzieci otrzymało kakao, po 1/2 kg. pszennej bułki, po 1/4 kg. wędliny, kawałku ciasta, itp. Bułki i wędlinę i otrzymano bezpłatnie od Dowództwa 7 p. p. Leg., ciasto złożyli zamożniejsi rodzice, a resztę dała szkoła.

W dniu 25 maja 1933 r. urzędowo śniadania dla 170 działwy z okazji przystępowania do pierwszej komunji św.

Prócz tego w ciągu r. 1932/33 szkoła wydała biednej działwie: koszul 40, sukienek 30, bucików 31 par, majtek ciepłych 19 par, pończoch 35 par, bluzek 15, czapkę 26, palt 11, swetrów 16, kałesonów 5 par, kamasy 4 pary, fartuszków 5 par, staników 7, śniegowców 8 par, szali 12, spodni 8 par, pantofli 5 par, całych kompletów ubrań 5 p., hałek 3, skarpetek 8 par, zelówek 1 parę, kołnierzyków 4 p., rękawiczek 8 par, kurtek 4, sandałów 2 pary, kałoszy 2 pary, podwiązek 2 pary, tranu 1 litr, teecek 2, książek 2, zeszytów 65 zapomogę na leczenie 5 zł.

W tem jest już i kwota 19 par obuwia, 10 par pończoch i 12 szali, które szkoła otrzymała od Kom. Opieki nad Dzieckiem.

Kierownik szkoły w im. działwy składa tą drogą najserdeczniejszą podziękowania za pomoc w dożywianiu ubogiej działwy Szkoły Powszecznej (im. Mickiewicza) Nr 3 w dostarczeniu darów na choinkę, odzieży i t. p. — J.W.P. pułk. Czechowiczowej, J.W.P. dr. Miodowskiej, J.W.P.P. pułkownikom Czechowiczowi i Dąbkowi, Korpusowi J.W.P.P. Oficerów i Podof. 2 p. a. c., Korpusowi J.W.P.P. Podof. 7 p. p. Leg. Magistratowi m. Chełma, Kom. do Spraw Bezrob. i innym ofiarodawcom, a szczególnie Paniom, które pomagały w urządzeniu choinki i śniadania w dniu pierwszej komunji św.

Kierownik Szkoły
Wincenty Zygmunt

Z CHEŁMĄ i POWIATU.

Od Redakcji.

Dokończenie feljetonu „Trybuna przedwborcza (Skradziony tekst przemowy)” umieszczone będzie, wobec nawału materiału bieżącego, w najbliższym numerze.

Osobiste.

P. kom. miasta O. Gordziakowski powrócił 16 sierpnia z urlopu i objął urzędowanie.

Kto chce do Warszawy?

Pod tym tytułem ogłosiliśmy w Nr 12 „Kroniki Nadbużańskiej” o mającym się odbyć w dniu 9 sierpnia r. b. rozlosowaniu 2 bonów na dwudniowy pobyt w hotelu „Royal” w Warszawie. Z powodu nikłej liczby nadesłanych kuponów termin losowania ich przedłuża się do 1 września.

Fundusz prasowy.

Na fundusz prasowy „Kroniki Nadbużańskiej” złożył zł. 2 kier. szk. powsz. p. Zera-wiecki. Razem z poprzednimi dotychczasowa suma funduszu wynosi 491 zł. 30 gr.

Dancingi w „Sielance”

W sobotę i niedzielę (19 i 20 sierpnia) odbędą się dancingi towarzyskie w mleczarni „Sielanka” (w ogrodzie miejskim). Początek o 3 po poł., wejście 20 gr. Dochód przeznaczony na fundusz budowy pomnika 7 p. p. Leg.

Przychodnia Przeciugruźlicza, Przeciujaglicza i Przeciweneryczna.

Z dniem 10-VII-33 istniejąca od 3 lat w Chełmie Przychodnia Przeciugr. została rozszerzona na Ośrodek Zdrowia. Obok Przychodni Przeciugruźliczej została uruchomiona Przychodnia Przeciujaglicza i Przeciweneryczna.

Ośrodek Zdrowia udziela porad wszystkim zgłaszającym się i rozciąga opiekę nad rodzinami, w których znajdują się osoby zarażone dla otoczenia. Leczenia bezpłatnego udziela się jedynie chorym niezdolnym. W najbliższej przyszłości zostanie uruchomiona jeszcze Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem.

Ośrodek Zdrowia mieści się przy ul. 1 Maja w domu p. Kutnikowskiego.

Samobójstwa.

W nocy na 10 sierpnia powiesił się na strychu obory Wojciecha Dryły (kol. Uher gm. Krzywiczki) 28-letni Klemens Nestorowicz, służący, zatrudniony ostatnio u Olgi Butowej we wsi Zagroda. Denat zdradzał objawy choroby umysłowej od dłuższego już

czasu, przyczem usiłował popełnić samobójstwo już niejednokrotnie.

W dniu 7 sierpnia, na tle nieporozumień rodzinnych, usiłował otruci się esencją octową Piotr Rakowski (Siedliszcze). Poza otruciem się Rakowski potrafił się nożem w brzuch.

Trzy utonięła małoletnich

9-letni Stanisław Kędzierawski (kol. Poczajka gm. Staw), pasąc wraz z 11-letnią siostrą swą Czesławą krowy na łące, wpadł do stawu i utonął (8-VIII-33).

2-letni Zygmunt Cisowski, syn soltysa (kol. Romanówka gm. Siedliszcze), utonął w rowie podczas zabawy na łące (2-VIII-33).

Półtoraroczna Emilia Głazówna, córka rolnika (kol. Gałęzów gm. Żmudź), znajdując się pod niedbałą opieką 6-letniego brata swego Marjana, utonąła w rowie (1-VIII-32).

Pobicia i kalectwa.

Józef Burjan (wieś Radzanów gm. Bukowa), podczas sprzeczki z siostrą Walerją Dubiową (wieś Czerniejów, gm. Turka), spowodował u niej uderzeniem wleń po lewej ręce złamanie kości łokciowej. Sprzeczka powstała z powodu rzekomego wyjęcia mu przez siostrę wyki.

Franciszek Gaj, zauważywszy w zbożu swem jedną z krow 8-letniego Kazimierza Michalskiego (kol. Średni Łan gm. Bukowa), popędził za pastuszkami, by go ukarać. Przestraszony chłopiec, przewróciwszy się w pędzie, złamał sobie kość przedramienną u lewej ręki (9-VIII-33).

Pożary.

12 sierpnia wynikł pożar w budynku do-wództwa 7 p. p. Leg. w Chełmie. Pożar zlikwidowała przez wysięcie podłogi miejska straż ogniowa, która zdążyła przybyć do kosszar w 5 minut po wyruszeniu z miasta. Ogień zaprószył przez nieuwagę, któryś z dokonujących remontu robotników.

10 sierpnia spłonęły dom, stodoła i obora, sprzęty rolnicze Stanisława Kozaczuka (wieś Hniszowskie Towarzystwo gm. Żmudź), oraz dom i obora Stanisława Pikuly (wieś Petrytów gm. Bukowa). Straty w pierwszym wypadku wynoszą 800 zł., w drugim 1250 zł.

Ten ostatni spowodowany został przez nieostrożność podczas palenia papierosów.
29 lipca spłonęły od uderzenia piorunu stodoła, siewkarnia i fura paszy Józefa Pokrywę (wieś Barki, gm. Wiszniewice). Straty — 600 zł.

Kradzieże.

Stanisławowi Sadłowskiemu (wieś Syczyn gm. Olchowiec) skradziono ze stajni parę koni — 200 zł. i wóz — 150. Kradzieży dokonał (15 sierpnia) Józef Maksymiuk.

Pelagii Krzywickiej (wieś Wólka Czulczycka gm. Staw) skradziono ze stajni klacz — 150 zł. Kradzieży dokonał zięć jej Władysław Siemiakowski ze wsi Chojna (12 sierpnia) sprzedając następnie klacz niejakiemu Fajersztajnowi z Pisków Luterskich.

Małce Dunkopf (Chełm, ul. Kopernika, 40) skradziono (15 sierpnia) z niezamkniętej komórki 12 par butów z cholewami, palto, czarne pantofle, 2 ubrania, 2 kopy pikowe i serwetę — ogólnej wartości 262 zł. Kradzieży dokonał nieznani sprawcy zapomocą dobrego klucza.

Porzucenie żony z dziećmi.

Dotychczas nie daję znać o sobie Ignacy Janek (wieś i gmina Świerże), który jeszcze w lutym, zabrawszy z domu 116 zł. i kożuch żony (100 zł.), udał się do Lubomia na Jarmark pod pozorem kupna krowy. Żona pozostawiona z trojgiem dzieci.

Zajęcie w restauracji.

W tych dniach zdarzył się przykry incydent w restauracji „Niespodzianka”. Do jednego z tutejszych obywateli zwrócił się pewien będący w stanie nietrzeźwym wojskowy: „Dajcie ognia!” Odległość pomiędzy dwoma była dość znaczna, wobec czego zainteresowany również nie podnosząc się z miejsca, odrzekł: „Chodźcie tu”. Replika wojskowego brzmiała: „Pan jesteś dla mnie zero!” Odpowiedź na to była: „A pan dla mnie jesteś dwa zera”.

Nastąpiły kolejne spieszności, poczem wojskowy rzucił się na poszukiwanie rewolweru. Zanim go dostał, zaszepony wyszedł z lokalu. Kilka strzałów po pijanemu oddano w powietrze.

Pożar.

Janowi Nazarukowi (wieś Łukówek gm. Bukowa) pożar zniszczył dom, obórę i sprzęty domowe. Straty 1850 zł. Przyczyną zapalenia się w kominie sadzy.

Z Włodawy.

Poświęcenie kościoła w Tomaszówce.

W Tomaszówce, leżącej tuż przy stacji kolejowej Włodawa, dokonał w niedzielę 13 sierpnia 1933 r. ks. biskup podlaski Przeździecki poświęcenia nowego kościoła. Nowy kościółek, drewniany, położony w uroczym miejscu wśród sosnowego lasu, zbudowany został dzięki wysiłkom kolejarzy stacji Włodawa z p. zawiadowcą Oleszczukiem na czele, oraz dzięki ofiarności ludności Tomaszówki i przyległych wiosek.

Zabił za skoszoną łąkę.

Michał Borysiuk (wieś i gm. Zbierzecze) zabił z zemsty za wykoszenie łąki Jana Baranowskiego (wieś Wolczyn gm. Sebibów).

Z Hrubieszowa.

Z działalności Okr. Tow. Org. K i. Roln. w Hrubieszowie.

(Od 1-IV-32 do 31-III-33).

Personel: inż. K. Powiłański, kierownik i instruktor; Janina Janowska, instruktorka Kół Gospodyń Wiejskich; Józef Nizioł, asystent kontroli obór w gospodarstwach przykładowych Hostynne - Gdeszyn. Dział organizacyjny.

W okresie sprawozdawczym odbyły się następujące zebrania i zjazdy.

Walnych Zebrań (24-VII-32) 1. Zebrań Zarządu 4. Zebrań Rady 2. Zebrań Prezesów Kółek Rolniczych 2. Zebrań Pow. Kom. Przysp. Roln.

3. Zebrań Sekcji Pszczelarskiej: a) Zarządu 2. b) Walnych 1. Zebrań b. Wychowanków Szkół Roln. 2. Zebrań Komisji Urzędów Gospodarstw 2. Zebrań Kółek Rolniczych z udziałem instruktora 70. Zjazdów Gospodarstw Przykładowych 5. Zjazdów Rolniczym 1. Walnych Zjazdów Gospodyń Wiejskich 1. Zebrań Sekcyj i Kół Gospodyń Wiejskich z udziałem instr. 43. Zebrań Kół Plantatorów Machorki 3. Zebrań Sekcji Ogrodniczej 1. Zebrań Kółek Roln. zarejestrowanych w okresie sprawozd. 2. Zebrań Kół Gospodyń Wiejskich 12.

Przy Okręg. T-wie Org. i Kółek Roln. istnieją nast. sekcje:

Sekcja Kół Gospodyń Wiejskich, Sekcja Pszczelarska, Sekcja Ogrodnicza, Sekcja Gospodarstw Przykładowych, Sekcja Kół Plantatorów Machorki (zlikwidowane 1-I-33). Powiatowa Komisja Przysposobienia Rolniczego, Koło b. Wychowanków Szkół Rolniczych.

Porad fachowych udzielono w biurze 400. Instruktor wygłosił pogadankę w Kółkach Roln. 70. Instruktor zorganizował kursów fachowych 8. Załatwiono korespondencję: a) otrzymano 210, b) wysłano 183.

Z kół fachowych najczynniejsze są Koła Gospodyń i Sekcja Pszczelarska.

„TON”
Tajemnicza siostra
dramat salonowo-sensacyjny z życia przemysłowców amerykańskich.
Następny program:
Droga do raju.

Do akt. Nr. Km. 478/480/1933 r.

Obwieszczenie.

Komornik Sądu Grodzkiego w Hrubieszowie I rewiru, mający kancelarię w Hrubieszowie, na zasadzie art. 602 P. K. C. podaje do wiadomości, że dnia 24 sierpnia 1933 r. o godz. 10 rano w folw. Horeszkowice gm. Białopole odbędzie się licytacja ruchomości, należących do Ignacego i Janiny małżonków Orzechowskich, zam. w folw. Horeszkowice, ruchomości, składających się z mebli domowych, serwisu porcelanowego do kawy i innych a oszacowanych na ogólną sumę 1175 zł. Spis rzeczy i poszczególny ich szacunek przejrzane być mogą w dniu licytacji.

Hrubieszów, dnia 17 sierpnia 1933 r.

Komornik sądowy
J. Czarnecki

NOWOOTWARTA
KAWIARNIA
HIGIENICZNA
„SIM”
(vis-à-vis Magistratu)
jest miłym, zacisznym lokalem.
Potrawy smaczno, świeżo i tanie.
Kto zwiedzi, ten przekona się.

Michał Wilhelm, zam. w Chełmie, ul. Hrubieszowska, 55, zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P.K.U. Chełm, oraz świadectwo ukończenia Państw. Szkoły Rzemieśln. w Chełmie. Łaskawego znalazcę uprasza się o zwrot pod wskazanym adresem.

Szkoła Budownictwa

W LUBLINIE.

Egzaminy wstępne na Wydziały

BUDOWLANY, DROGOWY, WODNY

odbędą się w dniach 28-29-30-31 sierpnia.

Rok szkolny rozpoczyna się dnia 1 września, w nowym własnym gmachu: Al. Racławickie, róg Al. Długosza. Tel. 16-25.

Sekretariat czynny.

W sobotę 19 sierpnia od godz. 21

DANCING TOWARZYSKI

W RESTAURACJI

NIESPODZIANKA

p. A. LASSOTOWEJ.

WEJŚCIE WRAZ Z KOLACJĄ 1 zł.

Dochód przeznaczony na fundusz budowy POMNIKA 7 p. p. Leg. w Chełmie.

Stanisława Respondowiczówna u-nieważnia zgubioną legitymację № 197, wystawioną przez Inspektorat Szkolny w Chełmie na powyższe nazwisko.

Feliks Kaliszowski, rocznik 1902, u-nieważnia zgubioną książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Chełm.

POTRZEBNY DO PRACY BIUROWEJ

młody inteligentny człowiek,

piszący biegle na maszynie.

Zgłoszenia od dnia 23-VIII-33

w godz. między 15 a 16 w

Administracji

„Kroniki Nadbużańskiej”

Stefan Olchwiej, zamieszkały w Chełmie przy ul. Szwoleżerów, 59, zgubił w dniu 8 - VIII - 33 książeczkę wojskową i inne dokumenty. Łaskawego znalazcę prosi o zwrot.

Przyjmę uczennice na stancję. Warunki przystępne. Wiadomość: ul. Narutowicza, 7, m. 2.

Apteka Grzegorza Dziemskiego W CHEŁMIE

poleca artykuły kosmetyczne — w życiu codziennym pań i panów niezastąpione i z powodzeniem konkurujące z wyrobami zagranicznymi.

KREM „JAGODA”, jasny i ciemny.
MYDŁO „JAGODA”, nadające się do każdej cery (t. j. suchej i tłustej) i doprowadzające ją do stanu normalnego.

Roslinny puder do twarzy w 4 kolorach.
Pachnidło „Kwiaty polskie” (polskie perfumy). Cena flakonika 50 gr.

Sezonowy uniwersalny kosmetyk:

„DELEKTAR” — do pielęgnowania cery.

„DELEKTAR” b. szybko likwiduje oparzenia słoneczne, usuwa ból i swędzenie, spowodowane nadmiernym opaleniem. Cena 1 zł.

Olejek do opalań, powodujący równomierne opalenie i zdrowy wygląd cery. Cena 90 gr. i 50 gr.

Nadzwyczaj skuteczny puder od potu. Cena 1 zł.

„Helios” radykalny środek przeciw wrogom, pryszczom, liszajom, swędzącym, suchym i mokrym, oraz egzemom.
„Werrucina” niezawodny środek przeciwko odciśkom i brodawkom.
Pot nóg, pach i rąk natychmiast usuwa **„ANTIPOD”**.
Wymienione środki do nabycia:
SKŁAD APTECZNY
S. BIRNBAUM magister farmacji
CHEŁM, UL. LUBELSKA, 36.

Dr. Piotr Garszyński

powrócił.

Choroby weneryczne i skórne.

Przyjmuje

od 2 do 3 i od 5 do 7.

CHEŁM, UL. PIERWSZEGO MAJA, 27

(dom Kwiatkowski).

Na sezon szkolny!

Przybory

szkolne i kancelaryjne.

Podręczniki szkolne.

Pomoce naukowe. Beletrystyka.

Wielki wybór. Ceny ściśle fabryczne.

Poleca

Księgarnia Szkolna „Promyk”.

Chełm, ul. Lubelska, 34.

W/z. Redaktora Naczelnego: **Antoni Pikulski**

Sekretarz Redakcji: **Wawrzyniec Berozecki**.

Wydawca w imieniu T-wa Wydawniczego, kierownik Administracji i redaktor odpowiedzialny: **Bronisław Kwiatkowski**.

Tłoczono w drukarni „ZWIERCIADŁO” Chełm, Lubelska № 56.